

Vragen VVD

Met betrekking tot onze algemene uitgangspunten het volgende:

1. Is er een inschatting te maken door het College hoeveel arbeidsmigranten actief zijn in Kaag en Braassem?

De Adviesraad Sociaal Domein heeft vorig jaar een werkbezoek gebracht aan een glastuinbouwbedrijf. De betreffende ondernemer heeft aangegeven in het hoogseizoen 200 medewerkers in dienst te hebben. De eigenaar van een ander groot glastuinbouwbedrijf zegt in het seizoen zeker 300 arbeidskrachten nodig te hebben. Extrapolerend op dit soort geluiden verwacht de gemeente dat er een groep van minstens 1000 arbeidsmigranten actief is binnen de gemeente.

Er worden onderzoeken gedaan naar het aantal arbeidsmigranten dat werkt en woont binnen de regio en in de provincie. De meest recente onderzoeken zijn een rapport van Decisio uit 2021 en een onderzoek van SEOR in opdracht van Provincie Zuid Holland uit 2020. Meestal geven gemeenten na de uitgave van het onderzoek aan zich te herkennen in het geschetste beeld, maar dat er qua aantallen sprake is van een onderschatting.

In april 2021 is het onderzoeksrapport 'Arbeidsmigranten in de Greenport Aalsmeer' verschenen van onderzoeksbureau Decisio. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Greenport Aalsmeer. In 2019 zijn er volgens dat rapport 320 arbeidsmigranten werkzaam geweest binnen de gemeente. Dit aantal omvat de arbeidsmigranten die werken voor een uitzendbureau dat is gevestigd in de gemeente Kaag en Braassem. Medewerkers die ingeschreven staan bij een uitzendbureau buiten Kaag en Braassem en werkzaam zijn binnen de gemeente worden niet meegerekend. Het rapport geeft aan dat er in de periode 2010-2019 een toename van het aantal werkzame arbeidsmigranten is geweest van jaarlijks 13%. Als gevolg van de coronacrisis is er in maart 2020 een tijdelijke dip geweest, maar de vraag is daarna teruggekomen op het oude niveau en zelfs daarboven.

Aanvullende cijfers op regionaal en provinciaal niveau:

- Greenport Aalsmeer: 24.330 arbeidsmigranten werkzaam in 2019 met een gemiddelde jaarlijkse toename van 16% (Decisio, 2021). De grootste groep (17.400 personen) werkt in gemeente Haarlemmermeer.
- Huisvesters hebben in de 'bespreeknotitie huisvesting arbeidsmigranten 22 mei 2019' aangegeven dat binnen Holland Rijnland de behoefte aan bedden onveranderd groot is. Er zou een actueel tekort zijn van 3500 – 5000 bedden (Holland Rijnland, 2019).
- De verwachting is dat het aantal arbeidsmigranten in Provincie Zuid-Holland met zo'n 10% per jaar zal stijgen van ruim 95.000 in 2018 tot ongeveer 180.000 arbeidsmigranten in 2024. Het effect van de coronacrisis is hierbij een onzekere factor (SEOR, 2020).

2. Hoeveel huisvestingslocaties zijn er sinds de start van de beleidsregel gerealiseerd?

In de periode van 2018 tot 2021 zijn er vijf vergunningen afgegeven. In het jaar 2021 zijn er zes vergunningen afgegeven, twee buiten behandeling gesteld, een ingetrokken en een geweigerd. Er is een bestemmingsplan vastgesteld waarmee de huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk wordt gemaakt. Ook zijn er twee besluiten op principeverzoeken genomen. Momenteel lopen er drie vergunningsaanvragen.

Van de vergunningen die tot aan 2021 zijn verleend zijn twee locaties nieuw in gebruik genomen, waarvan één een proef betrof met een instandhoudingstermijn van twee jaar. Op deze locatie zou in de wintermaanden plaats worden geboden aan arbeidsmigranten. Vanwege corona is dit vervolgens niet mogelijk geweest. Eén locatie betrof een verzoek tot

legalisatie en is zodoende niet 'nieuw' gerealiseerd. De bebouwing op een van de vergunde huisvestingslocaties is inmiddels afgebroken. Voor een andere locatie kon men de businesscase niet rondmaken en heeft men geen gevolg kunnen geven aan de plannen.

De afgegeven vergunningen in 2021 betroffen in drie gevallen legalisatie. In twee gevallen heeft de aanvrager uit eigen beweging een aanvraag ingediend voor een nieuwe locatie. Deze locaties zijn zover bekend bij de gemeente nog niet gerealiseerd. Het nieuwe bestemmingsplan maakt het huisvesten van een groter aantal personen mogelijk. In plaats van vier personen mogen er tien personen worden gehuisvest.

Het komt erop neer dat op vijf locaties waarvoor een vergunning is afgegeven momenteel arbeidsmigranten worden gehuisvest. Er liggen nog twee locaties op de stapel om gerealiseerd te worden of uit te breiden. Over de drie lopende vergunningen kan geen uitspraak worden gedaan. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat er momenteel 36 personen gehuisvest worden op de vijf locaties waarvoor een vergunning is afgegeven. Met de twee geplande ontwikkelingen komen daar naar verwachting 66 personen bij.

Periode	2018-2020	2021	2022
Doorlopen procedures	5 vergunningen verleend	5 vergunningen verleend 2 vergunningen buiten behandeling 1 vergunning ingetrokken 1 vergunning geweigerd 1 bestemmingsplan op aanvraag vastgesteld 2 besluiten op principeverzoeken	3 lopende aanvragen
Gerealiseerd	1 locatie (alleen wintermaanden) 1 locatie n.a.v. legalisatie (8 bedden) 1 nieuwe locatie (4 bedden)	3 locaties n.a.v. legalisatie (7, 7 en 4 bedden) 1 locatie met uitbreiding aantal personen (4 naar 10 bedden)	
(Nog) niet gerealiseerd	1 locatie: financieringsproblemen 1 locatie: bebouwing afgebroken	2 nieuwe locaties zijn nog niet gerealiseerd (60 en 6 bedden)	

Tabel 1: Overzicht van de doorlopen procedures en de realisatie van huisvesting voor arbeidsmigranten

3. Hoe groot is de opgave (bij benadering) die we nog te realiseren hebben?

Uit bovenstaande kan worden opgemaakt dat het aantal vergunde bedden binnen de gemeente niet in verhouding staat met het aantal werkzame arbeidsmigranten binnen de gemeente. Er zijn op dit moment 36 personen gehuisvest op locaties waarvoor een

omgevingsvergunning is afgegeven. Aan de hand van de 320 personen uit het onderzoek van Decisio en een verwachte jaarlijkse toename van 13% werken er naar verwachting 462 arbeidsmigranten in Kaag en Braassem in 2022 via een uitzendbureau. De eigen inschatting van 1000 personen van de gemeente ligt daar weer ver boven.

In veel gevallen worden arbeidsmigranten gehuisvest zonder dat de verhuurder zich goed op de hoogte heeft gesteld dat een dergelijke vorm van huisvesting vergunningsplichtig is. Om toch veelal illegale situaties te lokaliseren en zo mogelijk te kunnen vergunnen, heeft de gemeente een inventarisatie van arbeidsmigrantenhuisvesting opgesteld. Met behulp van de inventarisatielijst neemt de gemeente contact op met eigenaren van adressen waarbij hier sprake van kan zijn om hen uit te nodigen een omgevingsvergunning aan te vragen. Dit is een dynamisch traject welke ook in 2022 wordt voortgezet. Hierdoor ontstaat er een steeds beter beeld van de verschillende huisvestingslocaties en het aantal arbeidsmigranten dat in de gemeente woont.

En ten aanzien van de aantal personen per kamer regeling:

4. Wat is de politieke overweging geweest van het College om af te stappen van de 2 arbeidsmigranten per kamer regeling als dit naar eigen zeggen aansluit bij de praktijk, de leefbaarheid en de menselijke maat?

De beleidsregel is helder: het moet voor een arbeidsmigrant ten allen tijde mogelijk zijn om een eigen slaapkamer te hebben ten behoeve van zijn/haar eigen privacy. In de praktijk kiezen veel arbeidsmigranten er voor om een kamer te delen. Soms omdat het een stelletje betreft, soms omdat een 1-pers kamer (meer m2/pp) duurder is dan een 2-pers. kamer (minder m2/pp). Om aan die flexibele wensen ten aanzien van de wens van wisselende en tijdelijke arbeidsmigranten te voldoen worden de meeste kamers door initiatiefnemers zo uitgevoerd dat het zowel voor 1 als voor 2 personen geschikt is (net als hotels dat doen).

5. Denkt het College, met 1 arbeidsmigrant per kamer, binnen afzienbare tijd überhaupt in de buurt te komen van de eerder geschetste opgave en de door het College geformuleerde algemene uitgangspunten?

Momenteel komen de aanvragen die in behandeling worden genomen deels voort uit het legalisatietraject. Deze locaties kunnen als gevolg van de legalisatie worden meegerekend met het totale aantal gerealiseerde plekken, maar leveren geen 'nieuwe' bedden op.

Er wordt mondigesmaat contact opgenomen met de gemeente om een nieuw initiatief voor huisvesting van arbeidsmigranten te bespreken. Er wordt gesignaleerd dat huisvesting ofwel kleinschalig wordt geregeld óf dat er plannen zijn voor het realiseren van een grote locatie. Grote huisvestingslocaties kennen hun eigen dynamiek en roepen bij de omgeving sneller reacties op. Er zijn in 2021 plannen voor twee grote huisvestingslocaties met de gemeente gedeeld met naar verwachting 72 en 125 slaapkamers. Het is nog de vraag of deze locaties daadwerkelijk gerealiseerd worden.

Het college herkent dat naast de kwantitatieve opgave er vraag is naar kwalitatief goede huisvesting. Het mag niet de bedoeling zijn dat opgestapelde regelgeving leidt tot het niet (kunnen) nemen van legale huisvestingsinitiatieven waardoor de illegaliteit (zoals slapen ergens in een auto) blijft voortbestaan. Inmiddels is duidelijk dat arbeidsmigranten aangeven waar zij behoefte aan hebben. Er moet sprake zijn van betaalbare huisvesting van goede kwaliteit in de nabijheid van het werk. Als er in buurlanden betere huisvesting te vinden is tegen een lagere prijs, gaan zij daar aan de slag.